

Diarienummer: GIH 2022/14
Datum: 2022-02-16
Beslutat av: Högskolestyrelsen

Budgetunderlag 2023–2025

Gymnastik- och idrottshögskolan

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning.....	3
GIH:s verksamhet.....	3
Utbildning.....	3
Forskning.....	5
GIH som nod för fysisk aktivitet och hälsa.....	8
GIH:s ekonomiska utveckling.....	9
Lokalförsörjning.....	9
Effekter av Coronapandemin.....	9
Pensionskostnader.....	10
Investeringar i anläggningstillgångar.....	10
Räntekontot.....	10

INLEDNING

I enlighet med förordningen (2000:605) om budgetunderlag och årsredovisning överlämnar Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) budgetunderlaget för kommande treårsperiod (2023–2025). Enligt separat förordning (2002:787) för Centrum för idrottsforskning (CIF), som är placerat vid GIH, ska högskolan även inkomma med budgetunderlag för CIF. Budgetunderlag för CIF bifogas som bilaga 1.

GIH:S VERKSAMHET

Utbildning

GIH är landets enda självständiga idrottshögskola med en profil riktad mot utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå inom idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Högskolan kommer 2022 erbjuda följande programutbildningar:

1. Ämneslärarutbildning med inriktning mot gymnasieskolan (300–330 hp)
2. Kandidatprogram i Idrottsvetenskap: Hälsopromotionsprogrammet (180 hp) ¹
3. Kandidatprogram i Idrottsvetenskap: Tränarprogrammet (180 hp)
4. Kompletterande pedagogisk utbildning till ämneslärare (90 hp)
5. Idrott och hälsa (120 hp)
6. Masterutbildning i idrottsvetenskap (120 hp)

Därutöver ges Sport Managementutbildningen (180 hp) i samarbete med Södertörns högskola (SH). Antagning till utbildningen sker via SH och studenterna läser totalt 90 högskolepoäng vid GIH. Sedan 2017 existerar också ett samarbete med Stockholms universitet (SU) där GIH erbjuder terminsstudier i idrott och hälsa för studenter vid grundlärarutbildningen med inriktning mot fritidshem samt årskurs 4–6. En motsvarande överenskommelse har tecknats med SH.

Programutbildningarna motsvarar cirka 90 procent av högskolans utbildningsverksamhet, ett förhållande som förväntas bestå under överskådlig framtid. GIH erbjuder för närvarande inte någon distansutbildning. En översikt över fördelningen av helårsstudenter över program och kurser återfinns i tabell 1. Programutbildningarna vid GIH leder till yrken som framöver bedöms ha en hög efterfrågan på arbetsmarknaden. Den prognostiserade efterfrågan på ämneslärare bedöms vara hög under kommande år.

GIH samverkar aktivt med andra lärosäten och har flera överenskommelser om samarbeten kring nya utbildningar. Ett exempel är GIH:s samarbete med SU och SH inom ramen för ämneslärarutbildningen där GIH:s lärarstudenter ges möjlighet att läsa sitt andra ämne vid dessa lärosäten. Detta är värt att särskilt notera då det innebär att varje vid GIH examinerad ämneslärare också får sin examen med ytterligare ett ämne varför GIH:s utbildningar också försörjer dessa ämnen med kompetens. Utbildningen i Idrott och hälsa (120 hp) möjliggör därutöver för studenter vilka studerar vid lärarutbildningen på andra högskolor att läsa sitt andra ämne vid GIH för behörighet i Idrott och hälsa i ungdomsskolan.

¹ Programmet har tidigare hetat Hälsopedagogprogrammet men byter från antagningen höstterminen 2022 namn. Jämför med tabell 1.

Även GIH:s övriga programutbildningar har stor relevans för arbetsmarknaden. Inom föreningsidrotten ökar behovet av högskoleutbildade tränare för såväl elit- som breddverksamhet. Inom hälso- och sjukvården har insikten om den fysiska aktivitetens betydelse skapat ett ökande behov av utbildade hälsopedagoger. Inom näringslivet har idrottens växande betydelse som kommersiell aktör skapat ett behov av högskoleutbildade medarbetare med kompetens inom ekonomi, event, och marknadsföring med en inriktning mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa.

GIH bedömer att högskolan, utifrån nu kända förutsättningar, kommer att nå takbeloppet för perioden 2023–2025.

Tabell 1 – Fördelning av helårsstudenter över program och kurser 2021

	2021		2020		2019	
	HST	HPR	HST	HPR	HST	HPR
Hälsopedagogprogrammet, 180 hp	130	114	127	117	136	110
Idrott och hälsa, 120 hp	52	40	47	29	28	16
Kompletterande pedagogisk utbildning, 90 hp	50	45	44	36	44	40
Masterprogrammet i idrottsvetenskap, 120 hp	39	28	36	24	35	24
Tränarprogrammet, 120/180 hp	77	61	62	49	54	41
Ämnesläroverutbildning, 300–330 hp	337	319	312	290	311	280
Programutbildningar, totalt ^{*1}	685	607	627	545	607	511
Fristående kurser ^{*2}	190	145	164	129	150	118
- Varav Sport management-programmet	67	63	57	52	65	54
- Idrott och hälsa för grundlärare och fritidspedagoger, 30 hp	45	36	45	39	37	34
Totalt	875	752	791	675	756	629
Kurser på grundnivå	725	630	658	564	639	528
Kurser på avancerad nivå	150	122	134	110	115	101

^{*1}I summeringen ingår även HST och HPR för utfasade program.

^{*2}Sport managementutbildningen räknas som fristående kurs i LADOK men är ett program som ges gemensamt av GIH och Södertörns högskola.

(Källa: LADOK)

GIH:s utbildningsutbud genomgår för närvarande en större förändring till följd av en utredning av högskolans utbildningsutbud som genomfördes under 2020. Denna förändring innebär omfattande revideringar av existerande utbildningar, främst kandidatprogrammen och masterprogrammet, men även utveckling av nya utbildningar, såsom ett tredje kandidatprogram samt en ämnesläroverutbildning med inriktning mot årskurs 7–9.

GIH har sedan 2011 examenstillstånd för ämnesläroverutbildning med inriktning mot årskurs 7–9 men har under ett antal år inte erbjudit utbildningen då dess relativt komplicerade struktur inneburit utmaningar vad gäller att hitta en samarbetspart för det andra och tredje ämne. Möjligheten att endast låta två ämnen ingå i utbildningen har dock förändrat förutsättningarna. Inrättande av en ämnesläroverutbildning med inriktning mot årskurs 7–9 medger också för GIH att hantera de trängseffekter som skapas genom den verksamhetsförlagda utbildningen, med följden att GIH genom att inrätta

utbildningen kan utöka det totala antalet examinerade ämneslärare samtidigt som utbildningstiden för den grupp som inriktar sig mot grundskolan minskar.

Inrättande av en ämnesläraruutbildning med inriktning mot årskurs 7–9 kommer dock att generera en totalt högre utbildningsvolym än dagens utbildningsutbud. Med dagens förutsättningar vad gäller takbeloppet kan GIH således behöva minska antalet studenter inom andra läraruutbildningsalternativ. Givet det förväntade behovet av ämneslärare i framtiden föreslår GIH att högskolan istället ges ett utökat utbildningsuppdrag. Av detta skäl önskar GIH att existerande takbelopp utökas med 5 mkr från och med 2024.

GIH har tidigare redovisat utmaningar gällande söktryck och genomströmning inom ämnesläraruutbildningen. Under coronapandemin har dessa upphört. GIH ser dock detta som en tillfällig förändring, orsakad av de åtgärder som vidtagits för att motverka smittspridningen. En antydning att denna bedömning är korrekt gavs vid ansökningsperioden för de utbildningar som startar vårterminen 2022 där det kunde konstateras att antalet sökande, trots växande ungdomskullar, minskade. Det finns således skäl att anta att tidigare identifierade utmaningar avseende söktryck och genomströmning kommer att bestå när pandemin är över.

GIH vill därför återigen påpeka att utmaningarna sannolikt till del kan härledas till utbildningens längd samt till kravet att samtliga lärare nu ska vara behöriga att undervisa i två ämnen. Framförallt genomströmningen påverkas av detta i form av att många studenter vid GIH lämnar utbildningen i samband med studierna i det andra ämnet. GIH vill därför återigen framföra behovet av att inrätta en ettämnesutbildning för ämneslärare i idrott och hälsa, med möjlighet till frivillig komplettering med ett andra ämne. GIH skulle, vid en sådan förändring, vara berett att agera som försökslärosäte.

GIH noterar också det fortsatta behovet av att hitta snabba vägar in i läraryrket. Även om högskolan bedömer att den effektivaste vägen att uppnå detta vad gäller ämnet Idrott och hälsa går genom en kombination av införandet av en ettämnesutbildning och en fortsatt satsning på den kompletterande pedagogiska utbildningen vill GIH samtidigt markera att högskolan står till förfogande för framtida riktade satsningar mot läraryrket och utbildning av lärare i idrott och hälsa.

Forskning

GIH är landets enda högskola med en profil mot området idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Vid lärosätet bedrivs idrottsvetenskaplig forskning om människan i rörelse utifrån såväl medicinska och naturvetenskapliga som humanistiska och samhällsvetenskapliga frågeställningar. På GIH finns unika möjligheter att belysa samhällsutmaningar relaterade till fysisk aktivitet utifrån fler- och tvärvetenskapliga perspektiv, där forskare med specialistkompetens arbetar tillsammans för att öka möjligheterna att tillämpa forskningsresultaten i samhället. Lärosätets profil mot idrott, fysisk aktivitet och hälsa innebär stora möjligheter till effektiv samverkan. Forskningen bedrivs i nära samarbete med externa partners, såväl offentliga organisationer som Skolverket och Folkhälsomyndigheten, som företag och ideella organisationer, exempelvis Riksidrottsförbundet och Svenskt friluftsliv.

Forskningen tar sin utgångspunkt i samhällsutmaningar som relaterar till de tre kunskapsområden som pekas ut i GIH:s strategiska plan för åren 2019–2023: organiserad idrott och prestationsutveckling, skolämnet idrott och hälsa samt fysisk aktivitet, hållbarhet

och hälsa. Samtliga dessa områden har det gemensamt att de berörs av omvälvande samhällsförändringar som påverkar villkoren för människor att delta och deras möjligheter att vara fysiskt aktiva. Bland de samhällsförändringar som har stor betydelse för den fysiska aktiviteten märks exempelvis reformeringen av skolan, kommersialiseringen av ungdomsidrotten och det ökade individuella ansvaret för hälsa och välbefinnande.

Inom området organiserad idrott och prestationsutveckling, som berör barn- och ungdomsidrott såväl som vuxenidrott samt elitidrott såväl som breddidrott, bedrivs forskning ur ett brett perspektiv från prestationsutveckling till hälsa och fostran. Även frågor om idrottskulturens tillgänglighet och möjligheter till inflytande är betydelsefulla. Tävlingsidrottens prestationsspiral medför att verksamheten blir alltmer ”kunskapsintensiv” och i hög grad lutar sig mot forskning till exempel inom biomekanik, fysiologi och psykologi. Inom barn- och ungdomsidrotten har den traditionellt bedrivna föreningsidrotten kommit att kompletteras med kommersiellt drivna verksamheter, vilket medfört att frågor om tillgänglighet och inflytande aktualiserats, särskilt som föreningsidrotten ofta förknippats med ledord som ”idrott för alla” och demokratifostran. En viktig fråga är därför vad barn- och ungdomsidrottens kommersialisering har inneburit för alla barns möjligheter att delta och att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör dem, i enlighet med Barnkonventionen. Forskningen inom detta område bedrivs huvudsakligen utifrån pedagogiska och sociologiska frågeställningar.

Området skolans idrott och hälsa präglas av en livlig debatt om barns och ungas behov av rörelse och den fysiska aktivitetens betydelse för hälsa, lärande och skolresultat. Såväl debatt som initiativ i skolan genomsyras dels av en rad antaganden om betydelsen av fysisk aktivitet som många gånger saknar ett vetenskapligt stöd, dels av tämligen snäva och ofta instrumentella perspektiv på fysisk aktivitet. Samtidigt finns tecken på att skolans avreglering starkt påverkat möjligheterna för skolelever att vara fysiskt aktiva på ett meningsfullt sätt under skoldagen, bland annat på grund av avsaknad av exempelvis skolgårdar och ändamålsenliga lokaler för idrott och hälsa. Annan forskning pekar vidare på en tendens till ökad social stratifiering inom skolsystemet. Detta påverkar sannolikt även villkoren för fysisk aktivitet eftersom forskning om social stratifiering inom frivilligt vald idrott och motion indikerar starka sociala mönster när det gäller deltagande i fysisk aktivitet. Inom detta område utgår forskningen ofta från frågeställningar inom fysiologi och kognitiv neurovetenskap.

Forskning inom området fysisk aktivitet, hållbarhet och hälsa är inne i ett intensivt skede, med en snabb kunskapsbildning om den fysiska aktivitetens betydelse för hälsa och människors möjligheter att bedriva fysisk aktivitet på ett hållbart sätt. Frågor om den fysiska aktivitetens betydelse för hälsan har kommit att kompletteras av frågor om stillasittande och hjärnhälsa. Många studier indikerar ett ökat stillasittande bland stora delar av befolkningen, bland äldre såväl som bland yngre, och det finns ett stort behov av ökad kunskap om stillasittandets inverkan på hälsan. Forskningen vid GIH tar sikte på hälsofrämjande faktorer, men är också involverad i studier kring den fysiska aktivitetens roll i sjukdomsförebyggande och rehabiliterande syfte. Forskningen inom området utgår ofta från frågeställningar inom exempelvis epidemiologi, fysiologi och hälsopsykologi. Den avgörande betydelsen av fysisk aktivitet för hälsa innebär vidare ett ökat behov av forskning kring möjligheterna för människor att bedriva fysisk aktivitet i hälsofrämjande syfte och under hållbara förhållanden. Forskningen inom området utgår från frågeställningar inom exempelvis folkhälsa, miljövetenskap och sociologi.

Vid GIH finns en livlig forskningsverksamhet inom ovanstående tre kunskapsområden, ofta med fler- eller tvärvetenskaplig prägel, där forskningsresultaten publiceras i välrenommerade vetenskapliga tidskrifter. Denna verksamhet har också under de senaste åren varit mycket framgångsrik vilket gestaltas av att andelen externt finansierad forskning ökat, en utveckling som för närvarande förväntas fortsätta. Under 2021 har GIH tillsammans med KK-stiftelsen och tolv företag initierat en forskningsprofil fysisk aktivitet och friska hjärnfunktioner ur ett hållbarhetsperspektiv. Satsningen omsätter totalt 120 miljoner kronor. GIH har också tillsammans med andra lärosäten initierat två nya forskarskolor med finansiering av Vetenskapsrådet.

För satsningar som dessa är forskningsanslaget en avgörande resurs. Anslaget är i praktiken den enda strategiska resurs högskolan har för att initiera och genomföra samhällsrelevant forskning i samarbete med andra aktörer. Men detta innebär också att storleken på anslagsmedlen indirekt utgör en begränsning för i vilken utsträckning GIH kan vara en aktiv samarbetspart med det omgivande samhället.

För GIH är det angeläget att de tillgängliga anslagsmedlen ökar så att högskolan långsiktigt ska kunna bygga upp stabila forskningsenheter som över tid kan bedriva systematisk och långsiktig forskning inom de tre kunskapsområdena organiserad idrott och prestationsutveckling, skolämnet idrott och hälsa samt fysisk aktivitet, hållbarhet och hälsa. Verksamheten vid dessa forskningsenheter ska utgå från en solid forskningsinfrastruktur och ske i nära samverkan med aktörer utanför akademien, så att forskningsresultaten på bästa sätt kan bidra till samhällsutvecklingen.

GIH kan notera att det finns förutsättningar att göra betydligt mer än vad som idag är möjligt. Anslagets storlek medför i dagsläget begränsningar vad gäller att vidareutveckla lärosätets multidisciplinära spetskompetens på ett långsiktigt och systematiskt sätt och att säkra den flervetenskapliga bredd som krävs för att forskningsresultaten ska kunna erbjuda ändamålsenliga tillämpningar i samhället.

En förstärkning av lärosätets forskningsinfrastruktur krävs därför, dels för att möjliggöra större externa ansökningar, dels för att delta i forskningssamarbeten. GIH får återkommande förfrågningar om deltagande i forskningssamarbeten och forskarskolor. Under rådande villkor har GIH svårigheter att fullt ut delta i denna typ av samarbeten.

Det finns därutöver strukturella forskningsinvesteringar som i dagsläget inte ryms inom det befintliga forskningsanslaget. Bland sådana investeringar kan nämnas ombyggnationer av laboratorielokaler för ökat effektivitet och större kapacitet samt anskaffning av den utrustning som är nödvändig för högskolans forskning. GIH har i dagsläget begränsade möjligheter att finansiera investeringar av detta slag då de tillkommande kapitalkostnaderna, främst i form av avskrivningar, skulle innebära kräva att övriga forskningsverksamheter, såsom forskarutbildning och internt finansierad forskning, signifikant skulle behöva dra ner på befintlig verksamhet.

GIH noterar därför med viss oro att högskolan placerats utanför den fördelningsmodell för forskningsmedel som infördes med 2020 års forskningsproposition. Emedan placeringen förefaller garantera högskolan ett fördefinierat basbelopp innebär detta också att GIH inte kan påverka sin tilldelning genom att attrahera externa medel eller öka antalet publikationer. Detta riskerar att skapa en inlåsnings effekt som kan vara menlig för högskolan. GIH uppskattar att regeringen i den forskningspolitiska propositionen noterar

högskolans särskilda förutsättningar, men konstaterar också att hittillsvarande beslut inte löst de utmaningar som verksamheten står inför.

GIH har under de senaste åren framgångsrikt utökat sina forskningsresurser genom stora externa bidrag. Denna utveckling bedöms fortsätta under de kommande åren under förutsättning att GIH kan avsätta resurser för sådana samarbeten. De externa medlen ställer samtidigt utökade krav på högskolans forskningsinfrastruktur, en struktur som inte kan finansieras med de externa medlen då dessa är destinerad till särskild verksamhet.

För att GIH ska kunna delta i den forskning som efterfrågas och fullgöra det uppdrag myndigheten givits av riksdag och regering behövs därför en förstärkning av forskningsanslaget. GIH:s bedömning är att den nuvarande forskningsresursen behöver öka med mellan 15–20 mkr från dagens nivå.

GIH som nod för fysisk aktivitet och hälsa

GIH har genom sin utbildnings- och forskningsprofil en särskild ställning bland svenska högskolor som enda lärosäte med inriktning mot idrott, hälsa och fysisk aktivitet. Högskolan har därigenom också möjligheten att fungera som en samordnande nod inom detta område.

Inom området fysisk aktivitet och hälsa ryms flera av de samhällsutmaningar som definierats som centrala för forskningens framtida inriktning. De mest aktuella frågorna rör befolkningens stillasittande och behov av fysisk aktivitet, levnadsvanor och hälsa men också mer generella och/eller konkreta kunskapsområden som etik och värdegrundsfrågor inom idrotten. Detta är exempel på frågor som behöver beforskas ytterligare och GIH bedömer att det idag inte sker i tillräcklig utsträckning. För att säkerställa att kunskap tas fram i en bred samverkan mellan relevanta parter bör riksdag och regering överväga möjligheten att utse GIH som samordnande lärosäte med uppdrag att skapa överblick om kunskapsläget, samordna de insatser som görs och ansvara för kunskapspridning inom området.

GIH:s bedömning är att högskolan kan och bör användas som en sådan samordnare för uppdrag och satsningar inom området idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Ett aktuellt exempel på detta är det redan existerande uppdraget som GIH:s rektor besitter som nationell samordnare för främjande av ökad fysisk aktivitet, där uppdraget efter slutredovisning skulle kunna övertas av högskolan.

GIH har under de senaste åren, genom sina forskningssamarbeten, byggt upp en gedigen forskningsplattform inom området idrott, fysisk aktivitet och hälsa. Genom att nyttja GIH:s kompetens och forskning till sådana uppdrag skulle den kompetens och forskning som redan finns kunna riktas direkt mot relevanta samhällsfrågor.

GIH:S EKONOMISKA UTVECKLING

GIH har under de senaste åren genomgått en kraftig expansion av verksamheten. Denna utveckling har varit nödvändig för att skapa en rättssäker och stabil myndighetsorganisation men också inneburit utmaningar avseende lokal- och kompetensförsörjning. GIH bedömer det dock som angeläget att denna utveckling fortsätter under de kommande åren och planerar för en fortsatt tillväxt framförallt inom den bidragsfinansierade forskningen.

GIH planerar för kontrollerade underskott om ungefär 2 mkr per år under perioden 2023–2025. Orsaken är att GIH avser omsätta en del av det ackumulerade myndighetskapitalet i riktade satsningar för att förbättra förutsättningarna för utbildning och forskning vid högskolan.

Lokalförsörjning

GIH har nyligen slutfört renoveringen av en av sina fastigheter på campus. Fastigheten har togs i bruk sommaren 2020. Som en följd sker nu ytterligare anpassningar av högskolans huvudbyggnad för att öka antalet undervisningssalar och förbättra ICT-stödet för undervisningen.

Under den senaste femårsperioden har GIH växt i volym. Detta har avspeglats både i antalet studenter och antalet anställda. GIH bedömer att nuvarande lokaler kommer att vara ändamålsenliga i ytterligare 3–5 år. Därefter kommer högskolan, om nuvarande tillväxt fortsätter, att behöva utöka sitt lokalbestånd. GIH ser dock att möjligheterna till detta i närområdet är förhållandevis goda, men föredrar att en sådan expansion äger rum på campusområde. En dialog kommer därför inledas med högskolans hyresvärd i syfte att analysera vilka möjligheter som finns på campusområdet.

Den kraftigt ökade externfinansieringen av forskningen har inneburit att behoven av laboratorielokaler blivit allt större. GIH kan konstatera att den ombyggnation som genomfördes 2011–2012 på sikt inte kommer vara tillräcklig för att tillgodose forskningens behov. En expansion av laboratorierna ryms dock i dagsläget inte inom det existerande anslaget för forskning.

Effekter av Coronapandemin

Som beskrivits ovan påverkas GIH:s forskning genom att externfinansierad forskning där testverksamhet måste förskjutas i tid på grund av coronarestriktioner. Dessa förskjutningar innebär att anställda forskare istället tillfälligt måste samfinansieras av GIH:s forskningsanslag. GIH bedömer att det bidrag som erhållits via Kammarkollegiet (anslag 2:64) kommer att täcka dessa effekter.

Under 2021 påverkades också GIH:s möjlighet till uthyrning av gymnastiklokaler. Intäkterna, som används för att täcka kostnader för lokaler som används i utbildningen, blev därför 4 mnkr lägre än normalt vilket direkt påverkar GIH:s finansiering av utbildning. Intäktsbortfallet har hittills delvis kompenseras av att till exempel resekostnader varit lägre under pandemin (cirka 1 mnkr) men framförallt av en ökning av att GIH:s intäkter av uppdragsutbildning ökade 2021 (2,5 mnkr).

I det fall Coronapandemin innebär fortsatta restriktioner under 2022 kommer detta medföra menliga ekonomiska konsekvenser visavi den ekonomiska prognosen för 2023–2025.

Pensionskostnader

GIH har informerats av Statens pensionsverk att premierna för högskolans pensioner kommer att stiga under 2022 och 2023. Detta kommer att påverka högskolans möjlighet att rekrytera personal vilket i sin tur leder till följd effekter för både genomförande av utbildning och forskning. Kostnadsökningen inleddes redan 2019 och har redan fått effekten att en del av den anslagsökning som riktades till GIH under dessa år kommit att destinerats till existerande verksamhet snarare än nya satsningar.

Kostnadsökningen innebär att jämfört med 2018 har pensionskostnaderna ökat med 4,5 mnkr. En kostnadsökning som PLO-uppräkningsen alltså inte kompenserar för alls och som hittills motsvarat ungefär sex lärar- och forskaranställningar.

Denna kostnadsökning har inte aviserats med god framförhållning och riskerar att även fortsatt få negativa konsekvenser för de ambitioner regeringen formulerat för högre utbildning och forskning. GIH menar därför att det är nödvändigt att regeringen under kommande år tar hänsyn till denna utveckling i samband med att pris- och löneomräkningen fastställs i kommande års statsbudget.

Investeringar i anläggningstillgångar

GIH bedömer att de investeringar som genomförs under perioden kommer att rymmas inom ramen för existerande låneram. GIH önskar därför bibehållen låneram för 2023–2025.

Räntekontot

GIH önskar oförändrat kreditutrymme på räntekontot för perioden 2023–2025.

Bilaga till direktiv till budgetunderlag för verksamhet
vid universitet och högskolor

Tabell 1

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Total budget	2021	2022	2023	2024	2025
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	157 263	158 759	158 149	157 843	157 843
Avgifter	8 933	8 623	9 623	10 123	10 123
Bidrag	30 455	31 000	33 500	33 500	33 500
Finansiella intäkter	17	28	48	102	144
Summa intäkter	196 667	198 410	201 320	201 568	201 610
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-128 182	-134 422	-135 320	-135 320	-135 320
Lokaler	-28 215	-28 638	-28 638	-28 638	-28 638
Drift/Övrigt	-31 486	-36 993	-35 381	-35 431	-35 431
Avskrivningar	-3 301	-3 817	-4 000	-4 000	-4 000
Finansiella kostnader	-28	-299	-151	-155	-259
Summa kostnader	-191 212	-204 170	-203 490	-203 544	-203 648
<i>Verksamhetsutfall</i>	5 455	-5 760	-2 170	-1 976	-2 038
Transfereringar	0	0	0	0	0
<i>Årets kapitalförändring/ Årets resultat</i>	5 455	-5 760	-2 170	-1 976	-2 038
Utgående myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ²	40 888	35 128	32 957	30 981	28 943
Utgående oförbrukade bidrag	30 887	30 000	30 000	30 000	30 000

Kommentarer:

Ombyggnation av befintliga till undervisningslokaler ökar av avskrivningskostnaderna från 2022.

I det prognosticerade resultatet för 2022 ingår särskild satsning med myndighetskapital som finansiering.

GIHs ambition är att öka bidragsfinansierad forskning men är beroende av utestående forskningsansökningar. Även

En satsning sker även på att öka andelen uppdragsutbildning de kommande åren.

¹ Intäkterna av anslag ska motsvara summan av anslag i tabell 2 och 3.

² För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Större förändringar mellan åren vad gäller budgeterade intäkter för avgifter respektive bidrag ska alltid kommenteras.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2021	2022	2023	2024	2025
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Takbelopp ¹	122 740	123 864	123 051	123 860	123 860
Beräknad avräkning ² (A)	122 740				
Särskilda åtaganden (B)					
Anslag (A+B)	122 740	123 864	123 253	122 949	122 949
Avgifter	7 901	8 000	9 000	9 500	9 500
Bidrag	3166	2 000	1 500	1 500	1 500
Finansiella intäkter	6	22	40	60	60
Summa intäkter³	133 813	133 886	133 793	134 009	134 009
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-83 834	-87 187	-87 187	-87 187	-87 187
Lokaler	-23 356	-23 707	-23 707	-23 707	-23 707
Drift/Övrigt	-22 382	-24 874	-23 000	-23 000	-23 000
Avskrivningar	-1 661	-1 850	-1 950	-1 950	-1 950
Finansiella kostnader	-13	-261	-150	-150	-250
Summa kostnader	-131 246	-137 879	-135 994	-135 994	-136 094
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	2 567	-3 993	-2 201	-1 985	-2 085

¹ Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2022 i 2022 års prisnivå

² Beräknad avräkning av anslag för grundutbildning bland annat med hänsyn till ev. utnyttjande av tidigare uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt ev. decemberprestationer.

³ Summering av anslag, avgifter, bidrag och finansiella intäkter.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2021	2022	2023	2024	2025
Forskning och utbildning på forskarnivå (tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
<i>Verksamhetens intäkter</i>					
Anslag ¹	34 523	34 895	34 896	34 894	34 894
Avgifter	1 032	623	623	623	623
Bidrag	27 289	29 000	32 000	32 000	32 000
Finansiella intäkter	11	6	8	42	84
Summa intäkter	62 854	64 524	67 527	67 559	67 601
<i>Verksamhetens kostnader</i>					
Personal	-44 348	-47 235	-48 132	-48 132	-48 132
Lokaler	-4 858	-4 931	-4 931	-4 931	-4 931
Drift/Övrigt	-9 104	-12 118	-12 381	-12 431	-12 431
Avskrivningar	-1 640	-1 967	-2 050	-2 050	-2 050
Finansiella kostnader	-15	-39	-1	-5	-9
Summa kostnader	-59 965	-66 290	-67 496	-67 550	-67 554
Årets kapitalförändring/ Årets resultat	2 889	-1 767	31	9	47

¹ Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2022 i 2022 års prisnivå.

Anslaget är minskat med den del som avser CIF då det anslaget är en transferering.

GIHs ambition är att öka andelen bidragsfinansierad forskning.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Investeringar i anläggningstillgångar¹	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
IB lån i Riksgäldskontoret	7 647	11 345	12 642	13 642	14 642
Beräknad nyupplåning	7 266	5 564	5 000	5 000	5 000
<i>varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar</i>	0	0	0	0	0
Beräknad amortering	-3 568	-3 817	-4 000	-4 000	-4 000
UB lån i Riksgäldskontoret	11 345	13 092	13 642	14 642	15 642
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	11 345	13 092	13 642	14 642	15 642
Föreslagen låneram	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Beräknad ränteutgift	0	0	-63	-68	-146
Ränteantaganden för nyupplåning (%)	0,0%	0,0%	0,5%	0,5%	1,0%
Summa räntor och amorteringar	-3 568	-3 817	-4 063	-4 068	-4 146
Maximalt utnyttjande av räntekontokredit under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0
Finansiering av räntor och avskrivningar					
1602037 001 001 Takbelopp	-1 710	-1 829	-1 947	-1 949	-1 987
1602037 001 002 Takbelopp RRF	-86	-92	-98	-98	-99
1602038 001 Basresurs	-1 737	-1 858	-1 978	-1 981	-2 019
1602065 101 Särsk medel	-35	-38	-40	-40	-41
1602065 104 Studenthälsa	0	0	0	0	0
Summa finansiering	-3 568	-3 817	-4 063	-4 068	-4 146

Tabell 5 Verksamhetsinvesteringar

	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
	2021	2022	2023	2024	2025
(tkr)	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Immateriella investeringar					
Datasystem, rättigheter m.m		0	0	0	0
Materiella investeringar					
Maskiner, inventarier och installationer m.m	7 266	5 564	5 000	5 000	5 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	7 266	5 564	5 000	5 000	5 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap 1 § kap.förordn)	7 266	5 564	5 000	5 000	5 000
Bidrag (2 kap 3§ kapförordn)	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap 5§ kapförordn)					
Anslag (efter medgivande av regeringen)					
Summa finansiering	7 266	5 564	5 000	5 000	5 000

Tabell 6 Lokalförsörjning	ÅR -1	År 0	År 1	År 2	År 3
Redovisning av lokaler (mnkr)	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Ber.	Ber.	Ber.
Area, kvm LOA, utifrån lokalförsörjningsplanen					
– föregående års utgång	12 923	12 923	12 923	12 923	12 923
– ökning under året	0	0	0	0	0
– minskning under året	0	0	0	0	0
– vid årets utgång (A)	12 923	12 923	12 923	12 923	12 923
Förbättringsutgift på annans fastighet¹	3 168	1 350	1 200	1 050	950
– nyinvesteringar	1 219	760	150	150	150
– avskrivningar	-463	-400	-350	-300	-200
Total årshyra enligt hyresavtal, utifrån lokalförsörjningsplan (B)²	24 404	24 900	24 900	24 900	24 900
Genomsnittlig hyra (kr/m² LOA)³	1 888	1 927	1 927	1 927	1 927
Lokalkostnader (C)	27 978	28 398	28 398	28 398	28 398
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁴	2 165	2 197	2 197	2 197	2 197
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader	14,63%	13,91%	13,96%	13,95%	13,94%

Från HT 2020 tillkom hyra fastighet 89:4 (från juni). 2021 innebär hyra 12 månader.

Under 2021 sker ombyggnation av befintliga lokaler efter flytt av verksamhet till den ombyggda fastighet 89:4

Dessa ombyggnationer innebär ökning av investering i förbättringsutgifter under 2021.

¹ En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost.

Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.

² Inklusivt avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.

³ Beräknas som B/A.

⁴ Beräknas som C/A.

Tabell 7 Avgifter

(tkr)

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat
År -1	4 700	-4 628	72
<i>varav tjänsteexport</i>			
År 0	2 500	-2 500	0
<i>varav tjänsteexport</i>			
År 1	3 000	-3 000	0
<i>varav tjänsteexport</i>			

Centrum för idrottsforskning budgetunderlag 2023–2025

Sammanfattning av CIF:s budgetunderlag 2023–2025

Centrum för idrottsforskning (CIF) förslår att regeringen prioriterar idrottsforskning med fokus på en hållbar framtid för miljön och hälsan. Denna satsning ska ha fokus på områdena: barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott samt hållbar elitidrott ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv med särskilt fokus på kvinnor. En satsning som bidrar till Agenda 2030 och de globala målen samt till välfärds- och folkhälsopolitiken vars fokus är jämlik hälsa och att främja ökad fysisk aktivitet. Inom dessa områden behövs mer kunskap för att nya satsningar ska bli effektiva och hållbara över tid.

CIF föreslår en utökad satsning på idrottsforskning med 18 miljoner år 2023–2025 (tabell 1) och att denna satsning permanentas med syftet att säkerställa en hållbar utveckling. Satsningarna föreslås ske i nära dialog med den svenska idrottsrörelsen samt aktörer i Sverige som främjar fysisk aktivitet.

De föreslagna satsningarna innebär att CIF äskar en succesiv utökning av anslaget med 6 miljoner per år under tre år och därmed höjer det sammanlagda anslaget från Utbildningsdepartementet del i anslag 16 2:38 ap.1 och Justitiedepartementet via utgiftsområde 17 13:1 från 29 miljoner till 47 miljoner år 2025.

Tabell 1: Sammanställning av föreslagna utökade satsningar på sammanlagt 18 miljoner kronor till ett kunskapslyft inom tre områden: barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott samt hållbar elitidrott.

År	Barn- och ungdomsidrott	Miljö och idrott	Hållbar elitidrott
2023	2 mkr	2 mkr	2 mkr
2024	2 mkr	2 mkr	2 mkr
2025	2 mkr	2 mkr	2 mkr
SUMMA	6 mkr	6 mkr	6 mkr

Idrottsforskning i Sverige

Centrum för idrottsforskning (CIF) strävar efter att vara den ledande forskningsfinansiären inom idrott. Vi vill genom mer kunskap bidra såväl till en jämlik hälsa genom jämlika förutsättningar för fysisk aktivitet som att förbättra förutsättningarna för både barn- och ungdomsidrott och elitidrott i Sverige. Områden som studeras är allt från elitidrott till barns och ungas fysiska aktivitet och välbefinnande till äldres fysiska aktivitet och veteranidrott.

Idrottsforskning omfattar således ett brett spektrum av ämnesområden såsom idrottshistoria, idrottspedagogik, idrottssociologi, idrottspsykologi, idrottsfysiologi, skadeprevention och rehabilitering av skador med mera.

CIF är den enda centrala aktören i Sverige med kompetens och erfarenhet om forskning och uppföljning inom området idrott och fysisk aktivitet. Därtill är vi den enda organisationen som samlat representerar hela den idrottsvetenskapliga forskningen i Sverige. CIF har också kontinuerligt en nära dialog med idrottsrörelsen kring dessa frågor.

Under år 2021 bidrog den svenska staten med cirka två miljarder kronor till idrottsrörelsen. Syftet med statens bidrag till Riksidrottsförbundet (RF) är bland annat att ge alla lika förutsättningar till att delta, ge positiva effekter i form av demokrati, jämställdhet och sunda etiska ideal och även förbättra folkhälsan. Under år 2020 till 2021 erhöll dessutom idrottsrörelsen ytterligare 2,5 miljarder i kompensationsstöd för att mildra coronapandemins konsekvenser för idrottsverksamheter i hela landet, särskilt för barn och unga. Utöver det som staten satsar på idrott så avsätter Sveriges kommuner över 12 miljarder kronor per år.

År 2022 får CIF sammanlagt 29,8 miljoner i statligt stöd varav cirka 7,8 miljoner kronor kommer från Utbildningsdepartementet via del i anslag 16 2:38 ap.1 och 22 miljoner kronor från Kulturdepartementet via RF och utgiftsområde 17 13:1. Tillskottet på 2 miljoner inför 2021 var välkommet men CIF vill betona att våra resurser är mycket små i relation till de satsningar som görs och det behov av forskning och uppföljning som finns.

Internationell utblick

Runt om i världen satsas idag stora belopp på idrotts- och hälsorelaterad forskning. Regeringen i Nederländerna avsatte under åren 2012–2016 nästan 100 miljoner kronor till ett forskningsprogram om "Sport and Exercise" vars syfte var att stärka forskningen kring idrott och fysisk aktivitet och utveckla relevant och hållbar kunskap för idrotten. I november 2018 gjordes en ny utlysning på över 46 miljoner kronor med specifika fokusområden inom "Sport and Exercise".

I Norge utsåg Kulturdepartementet år 2011 fyra olika forskningscentra som har till uppgift att fokusera på områdena: idrottsskadeforskning, barn- och ungdomsidrott, idrottsanläggningar och teknologi samt prestationsutveckling för både bredd- och elitidrott. Sammanlagt avsattes 16 miljoner kronor till denna satsning. Andra exempel i Norge under 2019 är de 42 miljoner norska kronor som satsas på att forska om damfotboll samt en satsning på forskning om kvinnor inom uthållighetsidrotter med 33 miljoner.

Kunskapslyft för en hållbar miljö och hälsa inom tre områden

CIF föreslår ett kunskapslyft inom de tre områdena barn- och ungdomsidrott, miljö och idrott, samt hållbar elitidrott ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv med särskilt fokus på kvinnor. Områden som CIF föreslår att regeringen prioriterar de tre kommande åren. Dessa tre områden ligger också i linje med Agenda 2030 och de globala målen. Till dessa kunskapslyft föreslår CIF att regeringen under en treårsperiod avsätter 6 miljoner till varje område vilket innebär en utökad satsning på sammanlagt 18 miljoner.

1. Kunskapslyft inom barn- och ungdomsidrott

Coronapandemin har haft stor påverkan på barns och ungdomars möjlighet att utöva fysisk aktivitet. En studie som genomfördes av Malmö universitet visar att en tredjedel av de tillfrågade i gruppen 16 till 20 år angav att de minskade sin fysiska aktivitet som en följd av att deras idrottsaktiviteter ställdes in. De berättar även att det varit svårt att motivera sig till träning och att deras skärmtid ökat.

Idrott utgör ett viktigt livsinnehåll för många barn och ungdomar. Förutom fysisk aktivitet ger idrottsrörelsen också individer möjlighet till demokrati och inflytande och bidrar till utvecklingen av god etik och socialt ansvarstagande.

CIF har i sin årliga uppföljning av statens stöd till idrotten emellertid visat att den föreningsdrivna barn- och ungdomsidrotten är stadd i förändring, dels genom att fler och fler kommersiella aktörer erbjuder sina tjänster, dels genom att tidiga elitsatsningar verkar bli allt vanligare. Detta leder till en ökad polarisering mellan de som tränar mycket och intensivt och de som knappt rör sig alls. Under coronapandemin aktualiserades dessa frågor då stora delar av idrottsrörelsen för barn och ungdomar stängdes ner.

CIF:s egen rapport från år 2016, *De aktiva och de inaktiva*, visar att få lever upp till den medicinska expertisens rekommenderade nivåer av daglig fysisk aktivitet. Trots ett stort intresse för idrott och motion bland unga i Sverige, och trots att den stora majoriteten säger sig vara fysiskt aktiva i både skolan och på fritiden, visar objektiva mätningar att en majoritet unga inte når rekommendationen om 60 minuters daglig fysisk aktivitet.

En annan utmaning handlar om att ungas idrottsdeltagande i Sverige uppvisar tydliga socioekonomiska mönster. En fördjupad analys av jämlikheten inom idrotten år 2018, visade entydigt att andelen unga som idrottar i förening är högst i socioekonomiskt starka grupper och lägst i svaga. Ojämligheten är större bland flickor än bland pojkar. I tillägg till detta har CIF i tidigare studier visat att hushållens kostnader för barn- och ungdomsidrott ökat under senare år i takt med att idrottsföreningar professionaliserat sin verksamhet och utbudet av avgiftsbelagda idrottsaktiviteter ökat (akademier, camps, privata tränare etc.).

Flera viktiga frågor måste därför ställas om barn- och ungdomsidrottens betydelse för vår välfärd, integration, uppfostrare och som hälsobringare. Mer forskning om hur idrott och fysisk aktivitet kan öka bland barn och unga och ge en mer jämlik hälsa är därför angelägen.

CIF föreslår en utökad satsning på forskning om barn- och ungdomsidrott med två miljoner år 2023 och därefter ökar anslaget succesivt med två miljoner per år till år 2025. Syftet med denna satsning är att ta fram kunskap om hur coronapandemin påverkat barn och ungdomar, organisering av barn och ungdomars idrottande samt utveckla ny kunskap som kan bidra till en förbättrad jämlik hälsa för kommande generationer.

2. Kunskapslyft inom hållbar miljö och idrott

Ett av de globala målen är att bekämpa klimatförändringarna. FN:s utvecklingsprogram skriver på sin webb att: *Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Vidare kan man läsa att: Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av våra klimatförpliktelser kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten.*

Alla verksamhetsområden berörs naturligtvis av denna skrivning, däribland idrotten och hur den bedrivs. Dessutom påverkas möjligheten att utöva vissa idrotter av till exempel klimatförändringarna.

Miljöeffekterna av idrott vet vi mycket lite om. Det kan vara relaterat till resor till och från aktiviteter, utrustning, mat och transport vid evenemang, markanvändning, planering och drift av idrottsanläggningar, med mera. Det finns stora kunskapsbrister och en del områden har inte studerats alls. Samhället står därmed inför en paradox som säger att vi vill att fler rör på sig men vi ser redan nu att det skulle kunna ge negativa miljökonsekvenser. För att undvika detta konsekvenser behöver vi mer kunskap.

Ambitionen med ett kunskapslyft är att börja fylla kunskapsluckorna, öka förståelsen och skapa användbara data och innovativa lösningar för att möta de som klimat- och miljöförändringarna som vi ställs inför.

CIF föreslår ett kunskapslyft för en hållbar miljö och idrott och att regeringen avsätter två miljoner år 2023 och därefter ökar anslaget succesivt med två miljoner per år till år 2025.

3. Kunskapslyft för en hållbar elitidrott

Ett av statens idrottspolitiska mål är att stärka idrotters internationella konkurrenskraft. Samtidigt visar forskning att elitidrott inte alltid är förenat med en hållbar hälsa för utövaren. Forskningsrapporter visar bland annat på skador och psykisk ohälsa. För att kunna fortsätta och stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft och samtidigt bidra till en hållbar utveckling behövs mer kunskap.

Ett aktuellt exempel är forskning om kvinnors träning. Inom detta område ser CIF att det finns ett stort behov av flervetenskaplig idrottsforskning för att främja en hållbar elitidrott för kvinnor. CIF anser att Sverige likt Norge borde göra en satsning för att stärka detta område.

CIF föreslår därmed en satsning på 6 miljoner kronor inom den närmaste treårsperioden för att stärka tillämpad idrottsforskning inom hållbar elitidrott ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv med fokus på kvinnor och prestation.

Satsningen på är tänkt att ske i nära dialog med akademien och den svenska idrottsrörelsen där CIF föreslås fungera som ett samordnande organ.

CIF:s styrelse föreslår en ökning av anslaget med 6 miljoner under de kommande tre åren för att satsa på tillämpad flervetenskaplig idrottsforskning med fokus på hållbar elitidrott ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv och särskilt uppmärksamma kvinnor och prestation för att stärka svensk idrotts internationella konkurrenskraft.

Kopia till: Justitiedepartementet, Kulturdepartementet och Sveriges Riksidrottsförbund